

ที่ ศย ๓๐๗.๐๐๑(Ε)/ ๑๐ ๘๗

สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๗
๘๖ ถนนเทศา ตำบลพระปฐมเจดีย์
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ๗๓๐๐๐

๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง คำแนะนำการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยในคดีกู้ยืม

เรียน ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในสังกัดสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๗

เนื่องด้วยจากการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารศาลยุติธรรมประจำภาค ๗ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลซึ่งเป็นคณะกรรมการได้ขอให้อธิบดีผู้พิพากษาศาล ๗ จัดทำ คำแนะนำการเขียนคำพิพากษาเกี่ยวกับดอกเบี้ยในคดีกู้ยืม เพื่อให้ผู้พิพากษาของศาลในสังกัด สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๗ ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาพิพากษาคดีให้ถูกต้อง

ในการนี้ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยในคดีกู้ยืม เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และบรรลุลักษณะสมบูรณ์ ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อาศัยอำนาจตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๑ อธิบดีผู้พิพากษาศาล ๗ จึงเห็นควรมีคำแนะนำในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๑. สัญญากู้ยืมระหว่างโจทก์กับจำเลยมีการตกลงคิดดอกเบี้ยลอยตัว คือ อัตราดอกเบี้ย เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เช่น เอ็มโออาร์ เอ็มแอลอาร์ เอ็มอาร์อาร์ เป็นต้น เมื่อจำเลยผิดสัญญา โจทก์ฟ้องเรียกให้จำเลยชำระดอกเบี้ยในอัตราคงที่ หากศาลพิพากษา ให้จำเลยชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ในลักษณะคงที่ตลอดไปนั้นไม่ชอบ เพราะตามสัญญาจำเลยต้องรับผิด ชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ในลักษณะดอกเบี้ยลอยตัว เปลี่ยนแปลงขึ้นลงได้ ศาลต้องพิพากษาให้จำเลยรับผิด ชำระดอกเบี้ยต่อโจทก์ในอัตราดอกเบี้ยลอยตัวตามสัญญา แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราตามที่โจทก์ขอมา (ฎ ๑๕๑๑๔/๒๕๕๑ และ ฎ ๑๔๗๕๕/๒๕๕๑)

๒. ในการพิพากษาเกี่ยวกับดอกเบี้ยตามข้อ ๑ เป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยมิได้ให้การต่อสู้ไว้ ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒(๕) (ฎ ๑๕๑๑๔/๒๕๕๑)

๓. ในกรณีสัญญากู้ยืมระบุให้คิดดอกเบี้ยเป็นอัตราลอยตัว แต่หากผิดนัดผิดสัญญา ข้อใดข้อหนึ่ง จำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ยอมชำระดอกเบี้ยในอัตราที่สูงขึ้น เช่น ขณะทำสัญญาตกลง คิดดอกเบี้ยเอ็มโออาร์ (ร้อยละ ๗) ต่อปี หากผิดนัดให้ชำระร้อยละ ๑๙ ต่อปี ดังนี้ ถือเป็นการกำหนด ค่าเสียหายกันไว้ล่วงหน้า ให้จำเลยรับผิดเมื่อไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญา ดอกเบี้ย ส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้ จึงเป็นเบี้ยปรับ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๗๙ แม้สัญญากู้ยืม จะเลิกกันแล้วโจทก์ก็มีสิทธิเรียกค่าเสียหายอันเป็นเบี้ยปรับได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๙๑ วรรคสี่ ซึ่งหากศาลเห็นว่าเบี้ยปรับนี้สูงเกินส่วน ศาลจะลดลงเป็นจำนวนพอสมควรก็ได้ โดยพิเคราะห์ถึงทางได้เสียของเจ้าหนี้ทุกอย่างอันชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๘๓ วรรคหนึ่ง (ฎ ๕๘๔๘/๒๕๕๐)

๔. ในการกำหนด...

๔.ในการกำหนดเบี้ยปรับตามข้อ ๓ เมื่อจำเลยผิดนัดผิดสัญญา หากโจทก์เรียกร้องให้จำเลยรับผิดชอบเบี้ยในอัตราสูงขึ้นตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ศาลจะต้องพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบเบี้ยเป็นอัตราลอยตัวตามสัญญาเดิมบวกด้วยเบี้ยปรับ เช่น ตามสัญญาที่กำหนดดอกเบี้ยอัตราร้อยละเอ็่มโออาร์ เมื่อผิดนัดให้เรียกได้ร้อยละ ๑๙ โจทก์เรียกร้องให้จำเลยรับผิดชอบอัตราร้อยละ ๑๙ ต่อปี ดังนี้ ต้องพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบในอัตราเอ็่มโออาร์บวกด้วยเบี้ยปรับ ซึ่งอาจเป็นร้อยละ ๐.๕ ถึง ๓ ทั้งนี้ ให้ค่านึงเทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๔ ที่แก้ไขใหม่ ตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๖๔ (นัย ฎ ๑๐๒๑/๒๕๔๓) (มาตรา ๒๒๔ “หนี้เงินนั้นให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดในอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๗ บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละสองต่อปี ถ้าเจ้าหนี้อาจจะเรียกดอกเบี้ยได้สูงกว่านั้นโดยอาศัยเหตุอย่างอื่นอันชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้คงส่งดอกเบี้ยต่อไปตามนั้น”) แต่ถ้าตามสัญญาที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ในอัตราร้อยละเอ็่มโออาร์บวก ๒ เมื่อผิดนัดต้องพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบในอัตราเอ็่มโออาร์บวกด้วยร้อยละ ๒ รวมกับเบี้ยปรับ หากให้เบี้ยปรับในอัตราร้อยละ ๒ ก็พิพากษาให้ในอัตราเอ็่มโออาร์บวก ๔ เป็นต้น

๕.การปรับลดเบี้ยปรับ เมื่อลดแล้วต้องสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่จำเลยต้องรับผิดชอบในกรณีไม่ผิดสัญญา หากปรับลดลงเท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่จำเลยต้องรับผิดชอบเดิม ถือเป็นการงดเบี้ยปรับ (ฎ ๗๑๒/๒๕๔๓) มิใช่ลดเบี้ยปรับ ดังนั้นการปรับลดเบี้ยปรับเมื่อปรับลดแล้วต้องสูงกว่าอัตราตามสัญญาเดิม

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้ผู้พิพากษาในศาลทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกอบ ลีนะเปสนันท์)

อธิบดีผู้พิพากษภาค ๗

สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค ๗

ส่วนวิชาการและงานคดี

โทร. ๐ ๓๔๒๕ ๐๙๑๐-๓ ต่อ ๒๓๑๖

โทรสาร ๐ ๓๔๒๑ ๒๘๔๘-๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Jor7@coj.go.th

เรียน ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลฯ

- เพื่อโปรดทราบ

ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
รับที่ 819/64
วันที่ 9 มิ.ย. 2564

- สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามาค 7 แจ้งเรื่อง คำแนะนำการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งเกี่ยวกับการติดดอกเบี้ยในคดีกู้ยืม
- เห็นควรนำเรียนท่านผู้พิพากษาทราบ และแจ้งให้บุคลากรภายในหน่วยงานทราบโดยทั่วกัน./

(นางสาวไพเราะ สุภาภา)

เจ้าพนักงานศาลยุติธรรมชำนาญการพิเศษ

9 มิ.ย. 2564

เรียน ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลฯ

- เพื่อโปรดพิจารณา

(นางสุรารักษ์ กิจสโชค)

ผู้อำนวยการสำนักงานประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

9 มิ.ย. 2564

-ทราบ

-ดำเนินการตามเสนอ

(นางสาววรารัตน์ คริษฐ)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

9 มิ.ย. 2564